

Sygn. akt III RC 501/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Otwocku – III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Witan

Protokolant: Magdalena Miętus

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2016 r. w Otwocku

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko N. B. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego M. R.

o zmianę orzeczenia w zakresie alimentów

1. alimenty od A. B. na rzecz małoletniej córki N. B. ur. (...), zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w W. z dnia 05 maja 2010 roku w sprawie V RC 383/09 zmienionym następnie wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 29 listopada 2010 roku w sprawie IV Ca 1105/10 z dniem 1 marca 2016 r. obniża z kwoty po 800 (osiemset) zł miesięcznie do kwoty po 650 (sześćset pięćdziesiąt) złotych miesięcznie, płatnej do 10-tego dnia każdego miesiąca z góry do rąk matki małoletniej M. R. wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
3. nie obciąża pozwanej kosztami procesu;
4. wyrokowi w pkt.1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygnatura III RC 501/15

UZASADNIENIE

A. B. pozwem z dnia 28 grudnia 2015 roku wniósł o obniżenie alimentów na rzecz swojej małoletniej córki N. B. z kwoty po 800 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie. Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, iż zmieniła się znacząco jego sytuacja finansowa, gdyż utracił pracę i nie stać go na płacenie alimentów w dotychczasowej wysokości (pozew k. 1-2 akt).

M. R. reprezentująca małoletnią córkę N. B. wniosła o oddalenie powództwa w całości. M. R. wskazała iż, potrzeby małoletniej od ostatniego orzeczenia w zakresie alimentów nie tylko uległy zmniejszeniu, ale nawet zwiększyły się, a ponadto podała także, że we wrześniu 2015 r. urodziła drugie dziecko, w związku z czym odpowiednio zmalały środki finansowe jakimi dysponuje na utrzymanie córki (odpowiedź na pozew k. 26-27 akt).

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Po raz ostatni w przedmiocie alimentów należnych małoletniej N. B. od jej ojca orzekł Sąd Rejonowy w Otwocku w sprawie sygn. III RC 218/14. Wyrokiem z dnia 29 maja 2015 r. (sygn. III RC 218/14) Sąd Rejonowy w Otwocku oddalił powództwo A. B. o obniżenie alimentów na rzecz jego córki, utrzymując tym samym obowiązek alimentacyjny A. B. ustalony wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w W. z dnia 05 maja 2010 roku w sprawie sygn. V RC 383/09 zmienionym następnie wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa- Praga w Warszawie z dnia 29 listopada 2010 roku w sprawie IV Ca 1105/10 (na mocy którego A. B. był zobowiązany do lożenia na rzecz małoletniej N. B. tytułem alimentów kwotą po 800 złotych miesięcznie).

(d. akta sprawy III RC 218/14).

A. B. ma obecnie l. 51, posiada wykształcenie wyższe - ukończył Wojskową Akademię (...) na kierunku budowa maszyn. Obecnie utrzymuje się on z emerytury w wysokości 2 330, 64 zł netto. Na utrzymanie mieszkania o pow. ok. 43 metrów kwadratowych (zakupionego w 2011r.) wydaje ok. 500 zł miesięcznie (kwota ta obejmuje czynsz i media), na wyżywienie ok. 600 zł miesięcznie, na odzież ok. 100 zł miesięcznie, na opłaty za telefon i telewizję 150 zł miesięcznie, na zakup środków czystości do mieszkania wydaje ok. 40 zł miesięcznie, zaś na zakup środków higieny dla siebie także ok. 40 zł miesięcznie.

Powód spotyka się z małoletnią córką dwa razy w miesiącu. Na dojazdy z M. (gdzie powód zamieszkuje) do O. (gdzie mieszka małoletnia) wydaje kwotę ok. 150 zł miesięcznie. W czasie pobytu córki u siebie A. B. powód ponosi również koszty różnych rozrywek takich jak kino, cyrk, czy też drobnych zakupów (w ostatnim okresie powód kupił córce piżamkę za 20 zł, w okresie letnim kupił jej okulary basenowe za 40 zł).

Powód nie posiada obecnie oszczędności; z tych które posiadał w zeszłym roku kwotę 1000 zł wydatkował na wyjazd w czasie ferii, zaś pozostałą sumę przeznaczył na sfinansowanie alimentów.

W czasie poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów, w maju 2015 r., A. B. zatrudniony był na stanowisku kierowniczym w zakładzie produkcji węgla aktywnych (...) sp. z o.o. w G. oddział w H. i osiągał z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie ponad 3400 zł netto. Ponadto otrzymywał również emeryturę w wysokości ok. 1870 zł netto miesięcznie. Jego koszty utrzymania były wyższe o około 400 zł od obecnych, albowiem taką kwotę płacił na wynajem mieszkania służbowego w H., gdzie pracował. Stosunek pracy powoda z firmą (...) sp. z o.o. ustał, albowiem jego pracodawca nie był zainteresowany przedłużeniem umowy. Pomimo poszukiwania pracy do dnia zamknięcia rozprawy A. B. nie znalazł nowego zatrudnienia. Dwa lata temu powód miał wypadek (złamał kość udową nogi prawej) i do dnia dzisiejszego odczuwa ból.

(d. świadectwo pracy k. 3 akt, decyzja Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w W. k. 5 akt, zaświadczenia k.15-17 akt, d. zeznania powoda – nagranie płyta CD k. 36).

Małoletnia N. B. ma obecnie 8 lat, uczęszcza do III klasy szkoły podstawowej. Do kosztów jej utrzymania (bez kosztów zaspokojenia jej potrzeb mieszkaniowych) należy zaliczyć: koszty wyżywienia – ok. 400 zł miesięcznie, ubrania – ok. 60-70 zł miesięcznie, koszty wycieczek szkolnych – ok. 200 zł za I semestr, koszt korepetycji z języka angielskiego – ok. 160 zł miesięcznie, a także koszty jej wypoczynku (okresie ferii zimowych w bieżącym roku małoletnia korzystała z akcji zima w mieście w (...) ognisku A., których koszt wynosił 290 zł) i zajęć pozaszkolnych (od marca 2016 r. małoletnia będzie uczęszczać na zajęcia z akrobatyki – ich cena to 70 zł za miesiąc). Nadto w związku z faktem, iż małoletnia w 2016 r. będzie przystępować do Komunii Świętej, jej matka w bieżącym roku szkolnym uiszcza różnorakie związane z tym składki (na zakup stroju, kwiatów).

W czasie poprzedniego orzekania w przedmiocie alimentów, w maju 2015 r. koszty utrzymania małoletniej N. B. byłym mniejsze, albowiem małoletnia nie uczęszczała wówczas na zajęcia z języka angielskiego oraz na akrobatykę, a nadto nie istniała wówczas konieczność ponoszenia kosztów związanych z przystąpieniem przez nią do komunii.

(d. zeznania M. R. – nagranie płyta CD k. 36, dowód wpłaty k. 30 akt).

M. R. (l. 31) ma wykształcenie wyższe, jest zastępcą kierownika logistyki i transportu. W dniu (...) urodziła kolejną córkę i obecnie przebywa na urlopie macierzyńskim, otrzymując z tego tytułu zasiłek macierzyński w wysokości ok. 1900 zł netto miesięcznie. Jej mąż T. R. pracuje jako magazynier i zarabia z tego tytułu ok. 2500 zł netto miesięcznie.

M. R. wraz z mężem i córkami zamieszkuje w zakupionym na kredyt mieszkaniu (miesięczna rata jest zbliżona do tej z maja 2015 r. i wynosi ok. 1050 zł), którego utrzymanie (czynsz plus media) wynosi ok. 650 – 700 zł miesięcznie.

W maju 2015 r. M. R. była zatrudniona na tym samym stanowisku co obecnie i z tytułu zatrudnienia otrzymywała wynagrodzenie w wysokości ok. 2400 zł netto miesięcznie, zaś jej małżonek zarabiał ok. 2000 zł netto miesięcznie.

(d. zeznanie podatkowe za 2014 rok k. 18-25 akt, skrócony odpis aktu urodzenia P. R. k. 28 akt, zaświadczenie z ZUS k. 29 akt, d. zeznanie M. R. – nagranie płyta CD k. 36 akt, akta sprawy III RC 218/14).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań powoda i M. R. (nagranie – płyta CD k. 36), a także na podstawie dołączonych przez strony dokumentów: świadectwa pracy (k. 3), decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego (k. 5), zaświadczeń (k. 15-17), deklaracji PIT za 2014 r. k. (18-25), odpisu skróconego aktu urodzenia (k. 28), zaświadczenia z ZUS (k. 29), kopii dowodu wpłaty (k. 30), a także akt sprawy sygn. III RC 218/14.

Powyższy materiał dowodowy Sąd uznał za wiarygodny, albowiem zeznania stron są spójne z przedstawionymi dokumentami, których wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 133 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. O zakresie obowiązku alimentacyjnego decydują w każdym razie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro). Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od różnych okoliczności natury społecznej i gospodarczej w których osoba uprawniona się znajduje. Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle można określić potrzeby życiowe, materialne i intelektualne uprawnionego (uzasadnienie do tezy IV uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987r., II CZP 91/86).

Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają zmianie, tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego też w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (art. 138 kro). Dla stwierdzenia czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu wyżej wskazanego przepisu, należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i możliwości mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków, powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi (uzasadnienie to tezy VII uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987r., II CZP 91/86). Przez zmianę stosunków w rozumieniu art. 138 kro rozumie się więc istotne zmniejszenie lub zwiększenie możliwości majątkowych i zarobkowych zobowiązanego albo też istotne zwiększenie lub zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (tak np. T. Domińczyk, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod red. K. Piaseckiego, LexisNexis 2005 str. 839).

Zdaniem Sądu od czasu wydania poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów na rzecz małoletniej N. B. doszło do istotnego zmniejszenia możliwości zarobkowych i majątkowych powoda, jak również do zmniejszenia – w mniejszym zakresie – możliwości zarobkowych matki małoletniej pozwanej. Zauważyć należy, iż w maju 2015 r. łączne dochody powoda (z tytułu emerytury oraz z tytułu wynagrodzenia za pracę) wynosiły ok. 5200 zł netto miesięcznie, zaś obecnie są ponad dwukrotnie mniejsze i wynoszą ok. 2330 zł miesięcznie. W ocenie Sądu wobec faktu, iż poszukiwania przez powoda zatrudnienia nie przynoszą rezultatu, aktualne możliwości zarobkowe A. B. wyczerpują się w osiągniętych

przez niego dochodach z emerytury. Zauważyć przy tym należy, iż umowę o pracę z firmą (...) sp. z o.o. powód zawarł w czasie trwania poprzedniego postępowania o obniżenie alimentów (sygn. III RC 218/14) toczącego się z jego powództwa, brak jest więc podstaw do przyjęcia, że A. B. celowo unika podjęcia pracy celem doprowadzenia do zmniejszenia alimentów na rzecz córki. Odnotować również jednak należy, iż w związku z ustaniem zatrudnienia o ok. 400 zł miesięcznie zmniejszyły się usprawiedliwione wydatki powoda, albowiem w chwili obecnej nie wynajmuje on mieszkania służbowego w H..

Zmniejszeniu możliwości zarobkowych powoda towarzyszy także zmniejszenie możliwości zarobkowych matki małoletniej pozwanej. W związku z urodzeniem – we wrześniu 2015 r. – drugiej córki, M. R. pozostaje obecnie na urlopie macierzyńskim, a otrzymywany zasiłek macierzyński wynosi tylko 80 % jej dotychczasowego wynagrodzenia. Jednocześnie zwiększyły się usprawiedliwione wydatki M. R., albowiem ciąży na niej obowiązek alimentacyjny także wobec drugiego dziecka, którego koszty utrzymania oceniła ona obecnie na ok. 600 zł. Zauważyć jednak należy, iż jednocześnie zwiększyły się – o około 500 zł miesięcznie – dochody męża M. R., który tym samym może wziąć na siebie większość kosztów utrzymania swojej nowonarodzonej córki.

Co się zaś tyczy kosztów utrzymania małoletniej N. B., to w chwili obecnej są one większe niż w maju 2015 r., albowiem małoletnia uczęszcza na korepetycje z języka angielskiego, a ponadto pewne koszty wiązą się także ze zbliżającą się komunią małoletniej (M. R. planowała także wysłać córkę, od marca 2016 r., na zajęcia z akrobatyki).

W rezultacie, mając na względzie, iż od czasu poprzedniego rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów w sposób bardzo istotny zmniejszyły się możliwości zarobkowe powoda i są one w chwili obecnej ponad dwukrotnie mniejsze niż w maju 2015 r., czemu towarzyszyło zmniejszenie o ok. 20 % możliwości zarobkowych matki małoletniej pozwanej, a jednocześnie do kosztów utrzymania małoletniej N. B. dołączyły koszty związane ze zbliżającą się komunią i zajęciami pozaszkolnymi, w ocenie Sądu zasadne jest – wobec istotnej zmiany stosunków o której mowa w art. 138 kro – zmniejszenie alimentów należnych małoletniej pozwanej od ojca z kwoty po 800 zł miesięcznie do kwoty po 650 zł miesięcznie. Taka zmiana wysokości alimentów należnych N. B. od powoda jest adekwatna do zaistniałych od maja 2015 r. zmian w możliwościach zarobkowych i majątkowych rodziców małoletniej w kontekście jej usprawiedliwionych potrzeb i uwzględnia zasadę równej stopy życiowej N. B. i jej rodziców. Zauważyć należy, iż pomimo, że wraz z rozwojem małoletniej pozwanej pojawiają się po jej stronie nowe potrzeby, to jednak znaczne zmniejszenie możliwości zarobkowych rodziców małoletniej i co za tym idzie obniżenie ich poziomu życia rzutuje także na zakres ich obowiązku alimentacyjnego – zgodnie z zasadą równej stopy życiowej obniżenie standardu życia rodziców N. B. skutkuje obniżeniem poziomu życia także samej małoletniej.

Jednocześnie mając na względzie, iż do lutego 2016 r. powód dysponował pewnymi oszczędnościami, które przeznaczył m.in. na alimenty dla małoletniej córki, w ocenie Sądu zmiana wysokości alimentów należnych małoletniej N. B. od ojca winna nastąpić począwszy od marca 2016 r.

W świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy Sąd nie znalazł natomiast podstaw do uwzględnienia powództwa w całości i obniżenia alimentów do kwoty po 300 zł miesięcznie. Obniżenie wysokości alimentów należnych pozwanej od A. B. poniżej kwoty 650 zł miesięcznie nie byłoby uzasadnione, mając na uwadze fakt, że troska o wychowanie i opiekę nad małoletnią N. B. spoczywa przede wszystkim na jej matce, zaś A. B. obowiązek alimentacyjny wobec córki spełnia przede wszystkim przekazując środki pieniężne. Nadto zauważyć należy, iż biorąc pod uwagę aktualne dochody A. B., alimenty w wysokości 650 zł miesięcznie nie przekraczają jego możliwości majątkowych i zarobkowych.

Biorąc powyższe okoliczności pod uwagę Sąd obniżył alimenty należne małoletniej N. B. od A. B. do kwoty po 650 zł miesięcznie, począwszy od dnia 1 marca 2016 r., zaś w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc, zaś o rygorze natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333§1 pkt 1 kpc.